

Kvæðið um Ormin Langa

Yrkt um 1810 av Jens Christiani Djurhuus, vanligu nevndur Sjóvarbóndin, 1773-1853.

➤ Klikk og hoyr Havnar dansifelag | Hoyr variant við sumbingum | Les um kvæðið og bóndan

1.

Vilja tit hoyra kvæði mítt,
vilja tit orðum trúgva,
um hann Ólav Trygvason,
hagar skal ríman snúgva.

Niðurlag:

Glymur dansur í høll,
dans, sláið í ring;
glaðir ríða noregsmenn
til hildarting.

2.

Kongurin letur snekkju smíða
har á sløttum sandi;
Ormurin Langi størstur var,
bygdur á Noregslandi.

3.

Knørrur varð bygdur á Noregslandi,
gott var í honum evnið;
átjan alin og fjøruti
var kjølurinn millum stevnið.

4.

Forgyltir vóru báðir stavnar,
borðini vóru blá,
forgyltan skjöldur í toppi hevði,
sum søgur ganga frá.

5.

Kongurin situr á hásæti,
hann talar til sínar dreingir:
"Vit skulu sigla tann salta sjógv,
tað havi eg hugsað leingi."

6.

"Berið nú fram tey herklæðir
við brynjum og blonkum brandi,
síðani leggja frá landi út,
og sigla frá Noregslandi."

7.

Fróir og glaðir sveinar mæltu:
"Harri, vit skulu tær fylgja,
um enn tað verður í frið ella stríð,
vit óttast ei bratta bylgju."

8.

Har kom maður av bergi oman
við sterkum boga í hendi:
"Jallurin av Ringaríki,
hann meg higgar sendi."

9.

Kongurin so til orða tekur,
bæði við gleði og gamni:
"Sig mær satt, tú ungi maður,
hvat ert tú nevndur at navni?"

10.

"Einar skalt tú nevna meg,
væl kann boga spenna,
Tambar eitur mín menski bogi,
ørvur drívur at renna."

11.

"Hoyr tú tað, tú ungi maður,
vilt tú við mær fara,
tú skalt vera mín ørvagarpur,
Ormin at forsvara."

12.

Gingu teir til strandar oman,
ríkir menn og reystir,
lunnar brustu og jørðin skalv,
teir drógu knørr úr neysti.

13.

Vundu teir upp síni silkisegl,
út í havið ganga;
so er sagt, at kongurin,
hann stýrði Orminum Langa.

14.

Hetta frættist víða um lond,
at noregsmenn teir sigldu;
Danimarks kongur og Svøríkis kongur
ráðini saman hildu.

15.

Danimarks kongur og Svøríkis kongur
ganga saman í ráð,
hvussu teir skuldu Noregs kong
skjótt av døgum fá.

16.

Sendu teir boð til Eirik jall,
vænur var borin til evna:
"Hann skal vera í ferðini,
sín faðirs deyð at hevna."

17.

Eirikur gongur for kongar inn
við brynju og reyðum skjoldi:
"Ólavur kongur av Noregi
mín faðirs deyða völdi."

18.

Eirikur stendur á hallargólvi,
blankt bar spjót í hendi:
"Ólavur kongur síggja skal,
eg hvast mót hvøssum vendi."

19.

Ganga teir til strandar oman,
fagurt var tað lið;
Danimarks kongur og Svøríkis kongur
og Eirikur jallur tann triði.

20.

Tríggir gingu skipaflotar
út av Oyrarsundi,
Jarnbardur á odda sigldi,
jallurin stýra kundi.

21.

Danimarks kongur til orða tekur,
letur so orðini greiða:
"Hann, ið Ormin Langa tekur,
skal hann við ognum eiga."

22.

Eiríkur hugsar við sjálvum sær:

"Tó at tú manst tað royna,
tú tekur ikki Ormin Langa
við danskari makt aleina."

23.

Mælti tað Svøríkis kongurin,

heldur á brýndum knívi:

"Eg skal Ormin Langa taka,
um enn tað kostar lívið."

24.

Eiríkur stendur á bunkanum,

klæddur í skarlak reyð:

"Tú tekur ikki Ormin Langa,
fyrr síggi eg tín deyð."

25.

Jallurin talar til sínar menn:

"Kempum munnu tit mæta,
standið væl og manniliga,
tí blóðig verður gøta."

26.

Noregsmenn á kongsins knørr

kunnu væl beita knív,

ganga fram í hørðum stríð,

ella lata lív."

27.

Jallurin talar til Finn hin Lítla:

"Tú skalt hjá mær standa,
tú skalt verja sjálvan meg,
um enn eg komi í vanda."

28.

Løgdu teir á sundið út,

bíðaðu har so leingi;

longdust eftir norskum knørri,

at berjast mót Noregs kongi."

29.

Løgdu teir seg við oynna inn,

ætlaðu sær at vinna;

hildu vakt bæði nátt og dag,

tí norðmenn vildu teir finna."

30.

Nú skal lætta ljóði av,

eg kvøði ei longur á sinni;

nú skal taka upp annan tátt,

dreingir, leggið í minni."

31.

Ólavur siglir í Eysturhavi,

ætlað heim at fara;

tá hann kom í Oyrarsund,

hann sær ein skipaskara."

32.

Høvdingar tríggir á landi standa,

hyggja út so víða;

sunnan síggja teir knørrin príða

eftir havi skríða."

33.

Danimarks kongur til orða tekur:

"Alt mær væl skal ganga,

Krist signi míni eygu tvá,

nú síggi eg Ormin Langa."

34.

Eiríkur stóð har skamt ífrá,
talar til sínar menn:
"Kongurinn af Danimark,
hann sær ekki Ormin enn."

35.

Har kom fram ein stórri knørr,
dreingir undraðust á;
Svøríkis kongur til jallin talar:
"Nú man eg Ormin sjá."

36.

"Leggið nú skip frá landi út,
árar í hendur taka;
latið ei Ólav sleppa so,
fá hann heldur sín maka."

37.

Eiríkur hyggur í havið út,
talar til sínar menn:
"Tað svørji eg við sannan Gud,
teir síggja ei Ormin enn."

38.

Danimarks kongur og Svøríkis kongur
halda á skefti reyða:
"Eiríkur jallur ræddur er
at hevna sín faðirs deyða."

39.

Vreiður varð tá jallurin,
hann mælir av illum sinni:
"Annað skal til enn orðabrask,
noregsmenn at vinna."

40.

Eiríkur stendur á grønum vølli,
tekur nú til at ganga:
"Verið nú snarir á skipabunka,
nú síggi eg Ormin Langa."

41.

Allir sóu tá Ormin koma,
allir undraðust á;
af silki vóru seglini,
úr stevni og gull í rá.

42.

Løgdu teir seg í vegin fram,
bæði við svørð og spjóti;
norðmenn sóu á Orminum,
teir ivast at halda ímóti.

43.

Ólavur talar til sínar menn:
"Dýrt skulu teir meg keypa,
ongantíð tá ræddist eg stríð,
í dag skal eg ekki leypa."

44.

"Leggið nú skip í stríðið fram,
segl á bunka strúka,
tað skal síggjast, at noregsmenn
teir kunnu væl svørðini brúka."

45.

Úlvur reyði í stavni stendur,
gott var í honum evni:
"Leggið ei Ormin longur fram,
enn hann hevur longri stevni."

46.

Kongurinn stendur í lyfting aftur,
í skarlak var hann klæddur:
"Nú síggi eg, mín stavnamaður
er bæði reyður og ræddur."

47.

"Kongur, tú sást meg aldri so ræddan,
eg tordi væl á at herja,
goym tú lyfting so væl í dag,
sum eg skal stavnin verja."

48.

Vreiður varð tá kongurinn,
Úlvur til orða tekur:
"Blíðka teg aftur, harri mín,
tí vreiði upp angur vekur."

49.

Ólavur stendur á bunkanum,
talar til sínar menn:
"Hvør eigur hesi nógvu skip,
eg kenni tey ikki enn."

50.

Svaraði Torkil, kongsins bróðir,
mælir av tungum inna:
"Danimarks kongur og Svøríkis kongur
vilja tín deyða vinna."

51.

"Ræddir eru danskir menn
mót norðmonnum at ganga;
betur var teimum heima at sitið,
tann fuglaflokk at fanga."

52.

"Betur kunnu svenskir menn
teir offurbollar strúka,
enn at nærkast okkum so,
at blóðigt svørð skal rúka."

53.

Ólavur gekk í lyfting upp,
ræður hann upp at hyggja:
"Hvør eigur hesi stóru skip,
við Ormsins bakborð liggja?"

54.

Svaraði Herningur, kongsins svágur,
letur so orðini falla:
"Tey eigur Eirikur Hákonsson,
hann ber ein yvir allar."

55.

Til tað svaraði Ólavur kongur,
frá man frættast víða:
"Skarpur verður hildarleikur,
tá norðmenn mót norskum stríða."

56.

Svøríkis kongur mót Ólavi legði
eina morguntíð;
tað var sum í bál at líta,
skeiðir dundu í.

57.

Høgdu og stungu noregsmenn,
bæði við svørði og spjóti;
títt so fullu teir svensku menn,
sum grasið fýkur av gróti.

58.

Svøríkis kongur rópar hátt,
biður teir undan flýggja:
"Eg havi mist mítt mesta fólk,
tað veldir mær sorg at síggja."

59.

Danimarks kongur trokaði fram,
ætlaði sær at vinna;
norðmenn tóku mót honum fast,
teir donsku menn at tynna.

60.

Roykur stóð til skýggja upp,
reytt var sund at síggja;
so varð sagt, at danskir menn,
teir máttu undan flýggja.

61.

Eiríkur leggur mót Ormi fram
við bjørtum brandi í hendi:
"Ikki skal Ólavur rósa av,
eg snart frá honum vendi."

62.

Løgdu teir knørr við knarrarborð,
hvørgin vildi flýggja;
hvøur og kroppar í havið tumla,
øgiligt var at síggja.

63.

Einar stendur í krapparúmi
við tambarboga, teir kalla;
hvørja ferð píllur av boga dreiv,
tá mátti ein maður falla.

64.

Einar stendur í krapparúmi,
óttast ongan vanda;
hann sá reystan Eirík jall
aftur við róður standa.

65.

Einar spenti tambarboga,
píllurin streingin strongdi;
hann fleyg yvir jalsins hvøur,
róðurknappin sprongdi.

66.

Einar spenti á øðrum sinni,
ætlaði jall at fella;
píllurin fleyg millum arms og síðu,
einki var jalli at bella.

67.

Eiríkur talar til Finn hin Lítla:
"Eg skal spyrja teg nakað:
hvør er hann, við skørpum skotum
ætla meg at raka?"

68.

Til tað svaraði Finnur hin Lítli,
blóðigar vóru hendur:
"Tað er hasin stóri maður,
í krapparúmi stendur."

69.

Eiríkur mælir á øðrum sinni:
"Tað vil eg tær ráða,
skjót tú handa stóra mann,
nú stendur mítt lív í váða."

70.

"Manninum kann eg einki gera,
hann er ekki feigur;
bogastreingin stilli eg á,
tí maðurin eygnu eigur."

71.

Einar spenti á triðja sinni,
ætlaði jall at raka;
tá brast strongur av stáli stinna,
í boganum tók at braka.

72.

Allir hoyrdu streingin springa,
kongurinn seg forundrar:
"Hvat er tað á mínum skipi,
so ógviliga dundrar?"

73.

Svaraði Einar Tambarskelv,
kastar boga sín:
"Nú brast Noreg úr tínum hondum,
kongurinn, harri mín."

74.

"Í Harrans hond mítt ríki stendur,
og ekki í tambarboga;
tak tær ein av mínum bogum
og vita, hvat teir duga."

75.

"Veikir eru kongsins bogar,"
Einar ræður at svara,
"eg skal taka upp skjöld og svørð
og hogg skal eg ekki spara."

76.

Enn stóð fólk í báðum stavnum,
man eg rætt um minnast;
syrgiligt var á miðjum skipi,
tí har tók fólk at tynnast.

77.

Eiríkur sprakk á Ormin upp,
væl bar brand í hendi;
Herningur leyp úr lyfting niður,
aftur mót honum vendi.

78.

Bardust teir á miðjum skipi,
vil eg frá tí greiða;
øvigur mátti jallurinn leypa
aftur á Jarnbard breiða.

79.

Jallurinn valdi sær reystar garpar,
fáir finnast slíkir;
snarlíga aftur á Ormin sprakk,
tá mátti Herningur víkja.

80.

Úlvur reyði úr stavni loypur,
nú er stavnur eyður;
so fleyt blóð á Orminum,
at knørrur sýndist reyður.

81.

Hart stóð stríð á miðjum skipi,
svørð mót skjöldrum gella;
Úlvur og Einar, frægar kempur,
Eiríks garpar fella.

82.

Eiríkur var á þóðrum sinni
aftur á bunka ríkin;
tá sá hann, at stavnurín
á Orminum var tíkin.

83.

Jallurín mannar seg tríðju ferð,
nú skal íkí dvína;
tá fell Úlvur og Herningur
við øllum dreingjum sínum.

84.

Kongurín rópar í lyftingíni:
"Nú er tap í hendi,
leypíð í havið, mínir menn,
her verður ei góður endi."

85.

Kongurín leyp í havið út,
garpar eftir fylgdu;
kongsins bróðir síðstur var,
teir gjórdu, sum kongurín vildi.

86.

Eiríkur fekk tá Ormin Langa,
eingín annar kundi;
tók hann sjálvur róður í hond
og stýrði Ormi frá sundi.

Niðurlag:

Glymur dansur í høll,
dans, sláið í ring;
glaðir ríða noregsmenn
til hildarting.